

РЕЦЕНЗІЯ НА РУКОПИС НАВЧАЛЬНОГО ВИДАННЯ У ВИГЛЯДІ ДОВІДНИКА [Євсеєва О.О. Види планів рахунків : довідник. Харків : УкрДУЗТ, 2024]

План рахунків бухгалтерського обліку займає визначальне місце в побудові бухгалтерського обліку та організації всього облікового процесу суб'єкта господарювання в умовах ринкової економіки. Саме Планом рахунків бухгалтерського обліку визначаються основні методологічні рішення з ведення обліку, забезпечення ідентично-аналогічного відображення відповідних операцій і процесів без втрати їхніх сутності та змісту, нагромадження облікової інформації, необхідної для систематичного контролю, складання звітності та проведення економічного аналізу.

Для будь-якого суб'єкта господарювання План рахунків бухгалтерського обліку визначає загальну структуру інформації, що формується в системі бухгалтерського обліку, її економічну характеристику відповідно до особливостей функціонування господарського механізму. Крім того, він є важливим загальнометодологічним нормативним документом, завдяки якому здійснюється управління бухгалтерським обліком в країні, оскільки визначає порядок організації облікового процесу, відображення господарських операцій та групування їх в автоматизованому режимі обробки облікових даних.

З огляду глобального процесу організації обліку на макро- та мікро-рівнях План рахунків бухгалтерського обліку також відноситься до документів нормативного регулювання на рівні держави та є базисним підґрунтям для розробки на рівні суб'єкта господарювання Робочого плану рахунків як документу, який відноситься до системи нормативного регулювання бухгалтерського обліку у вигляді так званих внутрішніх регламентів.

План рахунків бухгалтерського обліку є важливим інструментом для організації бухгалтерського обліку в підприємстві або організації. Він виконує такі важливі функції, як: *структуризація облікового процесу* (дозволяє систематизувати облік фінансових операцій та визначити порядок обліку різних фінансових операцій у відповідності з їхньою характеристикою та класифікацією); *упорядкування фінансової звітності* (надає загальну структуру для складання фінансової звітності, що сприяє її послідовності та узгодженості); *організація аналізу та контролю* (інформація по рахунках плану дозволяє здійснювати аналіз фінансових показників та контроль за фінансово-господарською діяльністю підприємства); *податковий облік* (деякі рахунки у плані призначені для обліку оподатковуваних операцій та підрахунку податків); *внутрішні та зовнішні потреби* (враховує інформаційні потреби як внутрішніх користувачів,

так і зовнішніх); *фінансове планування та управління* (використовується для фінансового планування та управління господарською діяльністю організації, допомагаючи визначити фінансові цілі та спрямовувати ресурси); *міжнародна адаптація* (може бути адаптований до міжнародних стандартів фінансового обліку, спрощуючи процес подачі фінансової звітності відповідно до міжнародних вимог). Отже, План рахунків бухгалтерського обліку відіграє важливу роль у системі бухгалтерського обліку та фінансового управління суб'єкта господарювання – підприємства, організації, установи.

Запропонований до рецензування рукопис навчального видання у вигляді довідника «Види планів рахунків» [Євсеєва О.О. Види планів рахунків : довідник. Харків : УкрДУЗТ, 2024] є втіленням оригінальної навчальної розробки як для здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Облік і оподаткування» та інших суміжних економічних та неекономічних спеціальностей, так і для практикуючих фахівців в сфері бухгалтерського обліку та економіки.

Для здобувачів дійсний довідник стане зручною збіркою Планів рахунків бухгалтерського обліку як нормативних документів, якими користуються в практичній діяльності відповідні суб'єкти господарювання в залежності від належності до сфери економіки – підприємство (в тому числі з урахуванням специфічних умов діяльності та галузевих особливостей), бюджетної та банківської. Вважаємо, що навчальний процес здобувачів буде змістовно поглиблений у разі застосування запропонованого до рецензування навчального видання – довідника «Види планів рахунків» [Євсеєва О.О. Види планів рахунків: довідник. Харків : УкрДУЗТ, 2024] в опануванні облікових дисциплін за зазначеними сферами економіки в контексті вивчення чинного законодавства про діючу систему рахунків бухгалтерського обліку. Все це дасть здобувачам вищої освіти зі спеціальності «Облік і оподаткування» та інших зазначених економічних спеціальностей комплексне та різнобічне уявлення про бухгалтерську справу, в тому числі про галузеві та специфічні сфери діяльності економіки.

Для практикуючих фахівців в сфері бухгалтерського обліку та економіки дійсний довідник «Види планів рахунків» [Євсеєва О.О. Види планів рахунків : довідник. Харків : УкрДУЗТ, 2024] систематизує чинні Плани рахунків бухгалтерського обліку з точки зору суворої належності та виключного їх використання відповідними суб'єктами господарювання в чіткій послідовності, що упорядковує діяльність суб'єкта

господарювання в системі рахунків бухгалтерського обліку, починаючи від обліку на рівні самого суб'єкта господарювання та завершаючи на рівні держави як повномасштабного суб'єкта господарювання з позиції глобальної економіки на рівні обліку країни.

Вивчення та розуміння дії та взаємодії, необхідності та дієвості встановленої системи рахунків бухгалтерського обліку на відповідних рівнях економіки для всіх суб'єктів господарювання дає глибоке уявлення й розуміння про економічні процеси, які відбуваються як на мікро-, так і на макро-рівнях.

В контексті останньої тези не виключенням став і комерційно-підприємницький сектор економіки, який з точки зору організації ведення бухгалтерського обліку представлений основоположним нормативним документом – *Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій* /Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291/, – на підставі якого законодавцем був розроблений ще один нормативний документ із можливістю суттєвого спрощення окремих облікових процедур мікропідприємствами, а також підприємствами, що мають право вести спрощений облік доходів і витрат – *Спрощений План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань*

і господарських операцій підприємств /Наказ Міністерства фінансів України 19.04.2001 № 186/. Вказані нормативні документи є законодавчим підґрунтям ведення обліку на мікрорівні, тобто на рівні будь-якого суб'єкта господарювання, який здійснює офіційно підприємницьку, комерційну та інші види діяльності. Підтверджуючи безперечний зв'язок мікро- та макро-рівнів облікових процедур, відзначимо, що інформація по рахунках обліку абсолютно всіх суб'єктів господарювання покладається в глобальний облік й оцінки економічних показників на рівні держави, що акумулюється в понятті та розумінні сутності Системи національних рахунків, що власне і становить макрорівень бухгалтерської справи.

Зазначене дає підстави рекомендувати до друку Довідник «Види планів рахунків», розроблений доктором економічних наук Євсєвою Ольгою Олексіївною, професором кафедри фінансів, обліку і аудиту Українського державного університету залізничного транспорту, як навчально-довідкове видання, що задовольняє інформаційні облікові та економічні потреби різних користувачів – бухгалтерів, економістів, викладачів, здобувачів-студентів бакалаврського та магістерського рівнів навчання, здобувачів-аспірантів, а також осіб, які цікавляться проблемами прикладного використання теоретичних знань теорії бухгалтерського обліку.

Рецензенти:

Директор ТОВ «НП КОНСАЛТИНГ»

Бухгалтер-експерт

Санжарова Н. П.

Чуйкова Т. В.